

Bandyfinalen kunglig dag för Svenne B

ur Dagens Nyheter den 18 februari 1962

STADION, söndag. Söndagshimmeln över Stadion var mulen och mjölkvit. Ur den klabbiga och blöta skyn singlar snön ned över den för alla stockholmare vemodiga tillställning där det gamla laget från stränderna kring Hammarby sjö, från knallarna runt Barnängen och Tanto spelade svensk bandyfinal. Hammarby IF, fött 1889, ärade huvudstaden med att vara det första stockholmska bandylag på 26 år som varit uppe i en bandyfinal.

Men 1957 gick det inte lika bra som 1931, då AIK – sammansatt mest av bandyspelare från de frusna pölarna runt Albano och Belevue [!] i norra delen, andra änden av stan, kring Brunnsviken – tog segern och titeln. Nu gick mästerskapet inte till stockholmarna utan till de kalla, rutinerade och segervana örebroarna. De vann med 2–1, och matchens tre mål gjordes i dess fyra första minuter.

1931, för 26 år sedan; det året blev det gamla Hammarby juniormästare i stockholmsbandyn, bland annat tack vare medverkan av en 13-åring som var minst i laget och aldrig blev särskilt större. Han hette Åke Andersson, kallades Plutten, och var med nu på söndagen igen. Bandy konserverar; det går att hålla på länge där, bortåt tre årtionden, än i många andra idrotter. Denne nästan 40-åriga Plutten gör i sin litenhet på den stora vita ytan ett intryck av livlig och vattenkammad gosse, och hans temperament är ynglingens. Vem fick domaren i rättvisans fläckfria tröja visa ut från planen denna match, om inte den medelålders hr Plutten, som i finalens yra kopplade ett brottningsgrepp på örebroaren Olle Säaw?

Ur detta utvecklades en pojktaktig sketch, för när domaren beredde sig att visa ut hr Plutten understödde Säaw denna åtgärd i så kraftiga ordalag att den salomoniske domaren fann det skäl att visa ut även den från början förfördelade och kullvälte hr Säaw. Med armarna om varandras axlar lämnade syndarna planen, nu de bästa vänner på Stadion. En söndags som denna med jämnt snöfall kan man vandra runt hela Stadion och med rätta undra var man ser bäst. Det är i varje fall inte på de dyraste platserna, och där törs man heller inte sitta i minusgrader. Längst upp på ståplats, på den tillbyggda extra läktaren, bjuds kanske den bästa utsikten. Då breder det stora och snabba schackspel som bandyn kan bli ut sig i det rätta fågelperspektivet, också i blötsnö syns den lilla röda bollen i sitt ömsom ståtliga, ömsom finurliga lopp över isen, kombinationer, markeringar och taktiska framglidanden kommer bäst till sin rätt därifrån, för två kronor.

I en mjuk vinterdag låter bandymatchen dessutom så trevlig där uppe. De torra, klatschiga smällarna från klubban, hejaropen som dämpas i skyfallet, Engelbrekts och Johannes kyrktorn som slår i diset; det blir en stillsam högtidsstund att avnjuta vintersport på.

Högtidsstunden bröts när man tittade nedåt längs murarna. Några som värmdes eller i vart fall vederkvickte sig med någon dryck som uppenbarligen inte var choklad, inte ens Kum, bortfördes emellanåt, en under vilda protester av ända upp

till fem konstaplar. Andra, som tårt detsamma, stod staty på ett uppseendeväckande sätt i snöfallet, allt vitare och med alltmer glasartade blickar ut mot flaggstången, där Bandyförbundets vackra, vintervita fana hängde. De utsmugglades diskret av behjärtansvärda kamrater.

Bandyn, eller kanske snarare Hammarby, har sina flicksupporters, i allmänhet ett halvår yngre, mer tonåriga än de som brukar följa vårens fotboll på Råsunda. Dessa bandyflickor bildar denna vintersäsongs söta och snitsiga flicksilhuett: huvet sticker upp ur den lurviga pälskapschongen, kappan slutar ovanför knäna, de stuprörssmala långbyxorna är nedstuckna i gummistövlar. Make-upen är emellertid inte klimatsäker och löses sakta upp i töväder. Men helhetsintrycket är anslående.

I pausens snöyra, då två lastbilsplogar rensade banan, kom en högtid, eller rättare två högtider. Först fick den moderna femkamparen Lars Hall stå på en segerpall och motta Svenska Dagbladets guldmedalj. Sedan hyllades en herre som låg i bår på den kungliga läktaren. Det var Hammarbys störste mellan 1889 och 1957, Sven Bergqvist, Barnängens, Tantos, Söders och Stockholms fotbolls-, bandy- och ishockeyidol på 1930-talet – den ”Svenne Bergqvist, bäst på plan” som Alice Babs sjungit sin visa om i sjutton år. För första gången sedan han var med som sin svåra bilolycka 1955 var Sven Bergqvist på en idrottsplats igen, och som sig borde fick han en kunglig plats.

Hammarbys och Örebros hejklacksledare förenade sig i att få de 30 000 på Stadion att dånande skalla i vinterdagssyn den varma uppmaningen till Sven Bergqvist att ha ett friskt humör eftersom det är det som susen gör.

Mannen på båren bör väl ha hört detta rop några tusen gånger i sitt liv, men aldrig så högt och så hjärtligt; alla tog dessutom av sig blöta hattar och nedsnöade pälsmössor, i en gemensam känsla av att det var passande att göra så vid detta tillfälle. Trots många svåra underlägen under den tid han var med om det gamla Hammarbys klassiska balansnummer i fotbolls-, bandy- och ishockeyserier torde väl Sven Bergqvist aldrig haft större behov av att höra den gamla ramsan.

Hans Hammarby vinner väl nästa år.

Jolo